

ΑΠΟ ΤΑ ΧΡΟΝΙΚΑ ΤΗΣ ΠΑΛΙΑΣ ΡΩΣΣΙΑΣ

ΜΙΑ ΤΡΑΓΩΔΙΑ ΤΗΣ ΣΤΕΠΠΑΣ

"Ένας δυνατός έρωσ σέ Κοζάκιχο χωριό. Στη λίμνη τής Ήλεσάγιας Σαχίτας. Ή μικρούλα Ήνιούσκα και έ γενναίος Παζιύ. Όταν έ σύζυγος γυρίση από τό ταξείδι... Τά δύο κομμένα κεφάλια και ή γριά μάννα. Ή τύφης μιάς συνειδήσεως.

ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ στά 1775, σ' ένα Ρωσσιζό χωριό, τήν Ήλεσάγια Σαχίτα. Είνε ήλιοβασιλευμα και τό χωριό φανερόνεται γοαριζάτοτα, μέ τή μικρή τών λίμνη κυκλομένη από παλιές λίτες και τό πλιτάκια του, ζωομένη από έλατόξυλο...

Τήν έποχή έξείνη, κατά διαταγή τής Κυβερνήσεως, ό Άλέξης Ουγκλίνσκη, εκατόντατος των Κοζάκων τού "Ορεμπουργ, ανέλαβε νά χτισή έξει κοντά φρούτιο προσημμένο νά προστατεύη τό πλουσιότατα μεταλλωρηγεία. Και ή Ήλεσάγια έφανε σωστός τοπος έξορίας. Φαντασθήτε ένα άτελείστο δομο, πλατύ, παρόλληλο πρós τή λίμνη από τή μιά μεριά τού δομοιου και από τήν άλλη μεριχες καλύτερες για τους Κοζάκους και τους στρατιώτες, τους προσημμένους για τήν έπιτήρησι. Προσέδασε ένα πηγάδι στη μέση τού δομοιου μέ πεζούλι γήρι και μέ τό θορητικό μάγγανο του και έχετε έτσι όλη τήν εικόνα τού χωριού. Λίγο πειó πέρα, σ' ένα λόφο, ανυψώνετο τό φρούτιο, ένα ογκώδες οικόδομημα από ξύλα έλάτης στό κέντρο τού όποιου βρισκόταν ή φυλακή για τους πολιτικούς έξοριστούς που δούλευαν στα μεταλλεία για λογαριασμό τών φρουδαρχών...

Στήν όχθη τής λίμνης ήταν ή καλύτερα τού γέρον Κοζάκου Μαζιύ, όποι ζούσε μέ τή γριά του και τήν κόρη του "Άννα ιωδία δεκαέξη έτών. "Ο γέρο άποχαιτός είχε και γιού, ό όποιος έλειπε στα έξια. "Όταν τόν ρωτούσαν : «-Πού είνε ό γιός σου, Μαζιύ ; » ό γέρος έκανε μιá ανοιχτή και άοριστη χειρονομία πρós τόν όρίζοντα και έλεγε : «-Μαζιύ... μαζιύ... πέρ' από τή στέππα !...»

Ή Ήνιούσκα, ή κόρη τού Κοζάκου ήταν πολύ όραία. "Όλοι οι νεαροί στρατιώτες κι όλοι οι Κοζάκοι τρελλαινόντουσαν για τό ζωοτό της κοριό και τά ριθυτάκια μάτια της. "Όταν τήν Κρωσική χόρση μέ τους ήρους τής ιταλιανάκης ή τραγουδούσε μέ τή φιλενάδες της, γήρι τής μαζουόντουσαν όλα τά παλληκάρια, και οι καρδιές τους χτυπούσαν δυνατά από πόθο. Έκείνος όμως που ζωολεχτιώσε είχε μαγευθή από τήν όμορφιά τής Ήνιούσκας ήταν ό νεαρός Κοζάκος Παζιύ, από τήν Ήρνούση. Άλλά και ή κοπέλλα φαινότανε νά τόν συμπάθησε. Τούλάχιστον αυτό έλεγαν τά μάτια της που συχνότερα πέφτανε άπάνω του.

Σέ λίγον καιρό ό γέρο - Μαζιύ πέθανε. Ή γριά γυναιχά του και ή Ήνιούσκα τόν ζήλανε, κίνανε μνημόσυνα για τήν άνάστασι τής ψυχής του και ύστερ' από δύο ήμερες κίτισαν σχέσεις μέ τόν Παζιύ. Μετά ένα μήνα άζομη ή Ήνιούσκα κι' ό Παζιύ ήταν άντρόγυνο...

Δέν είχαν περάσει ούτε τρεις βδομάδες από τό γάμο τους, κι' ό Παζιύ αναγκάστηκε άξαφνα νά ταξείδηση. "Ο πατέρας του που ήνενε στο Καζιμαζόφσκη, στους πρόποδες τών Ουραλίων, είχε πέσει βαρεια άρρωστος, κατάλαβε πως ζήγανε τό τέλος του και ζήτωσε νά ιδή τό γιο του. Τό πρωί είχε λάβει τή θλίβερη αυτή είδησι ό Κοζάκος, και κατά τό βράδι ήταν έτοιμος ν' αναχωρήση. "Ο ήλιος έόρχνε τις τελευταίες τού άχτίδες, όταν άποχαιροστούσε τήν Ήνιούσκα και τή μητέρα της.

- Μή μέ ξεχάσης, Παζιύ! Έλεγε ή νιόνυφη μέ δαζοσμένα μάτια. - Έγώ νά σε λημονήσω, λουλούδι μου ! άπαντοδσε μέ τωμφορήματα ό Παζιύ. Έσόν ζοιτάζε νά μου μείνης πιστή και θά ιδής τι θά σου φέρω στο γυρισμό μου.

- Τι θά μου φέρεις άντρούλη μου ;
- Ένα ζόκινο φόςμη, δαμασκηό, νά τό φορής τήν Κρωσική στήν έκκλησιά και νάσαι σάν Τσαροπούλα !..

Και οι σύζυγοι άγχαλιαστήσανε, αλλάζανε τό φιλι τού άποχαιροστισμού και ό Κοζάκος πήδησε στο άλοφό του.

- Χαίρε Ήνιούσκα !
- Στο καλό, Παζιύ !.. "Ο Θεός μαζί σου !
Και ό ζαβαλόρης χάθηκε σάν άστρατή, στα μάζορη τής στέππας.

"Ο Παζιύ έβρισσε στο Καζιμαζόφσκη, έθαψε τόν πατέρα του, έμεινε δεκαέξι μέρες άζομη για τις κληρονομικές του όποθήσεις, και κατόπι έξαναγύρισσε.

"Ελαφρό θαμπόροτο σέπταζε τό χωριό, όταν ό Παζιύ μίτησε σ' αυτό και περνούσε μπροστά από τό σπίτι του. Και είδε και τι που δέν περίμενε νά τό ιδή :

Ή Ήνιούσκα καθότανε στο παρόθυρο και κοντά της ένας νεαρός Κοζάκος, μέ μαύρο μουστάκι και ζωορό βλέμμα κρατούσε τό χέρι τής Ήνιούσκας. Μιλούσαν χαμηλόφωνα, κοιταζόντου-

σαν μέ αγάπη στα μάτια και ζωογελοούσαν !
"Ο Παζιύ τά είδε όλα... Ή ζήλεια τόν έτόφλωσε. Τό αίμα του έβραζε από θυμό.

Πηδάει άπ' τ' άλογο, και τρελλός όρμαίει στο σπίτι του.

- Άτιμη ! Έστρίτοτη ! Έτσι λουπόν ! έφώναζε μπαίνοντας.

Τούτορος μεταλλικός κρότος άκούστηκε. Τό παιδι έβγήκε από τή θύρη του, ζωοφόρο, άστράφτοντας.

- Παζιύ, έσόν είσαι ; έφώναζε ή Ήνιούσκα, αλλά τώρα ό άγριος σύζυγος είχε σηκώσει έπάνω από τά κεφάλια τών δύο νέων τό άδυσώπητο σταθι του.

- Άκουσε, Παζ !..
Μόνον αυτό πρόφτασε νά πη. Τά δύο κεφάλια πέσανε θερισμένα στη γή !..

Ή μητέρα τής Ήνιούσκας έλειπε από τό σπίτι. "Όταν έγύρισε, τά πόδια της γλιστρούσανε σέ καιτι ήγρο, Άναψε φός και είδε τό ανέλιπστο και φοβερό θέαμα. Άφησε άγρια κραυγή και έπεσε άναίσθητη...

Τό πρωί, μερικοί διαβήτες είδανε τή πόρτα ανοιχτή, κατάλαβαν πως κάτι συμβαίνει και πήλανε. Βοήξαν τή γριά νά κρατάει στήν άγκαλιά της τά δύο κομμένα κεφάλια, νά τά φιλή και νά κλαίη και νά παραμιλή...

- Άχ, παιδιά μου !.. παιδάκια μου !..

Γιατί ό νέος Κοζάκος, που ό Παζιύ τόν έπηρε για έραστή της γυναιχας τόν ήταν ό άδελφός της Δημητρίης, ό ένηνευένος στη Φιλανδία όπου δούλευε σέ ναυπηγεία...

Και όλοι κατάλαβαν πως ό φονιάς ήταν ό Παζιύ. Έλεγαν πως τόν είδαν νά μπαίη στο χωριό, κι' ύστερ' από λίγη ώρα νά φέρη σάν θαμνοσμένους, σπυρνοίνοντας τ' άλογο και άφίροντας πίσω του τήν καταστροφή και τή θλίψη...

Τρία χρόνια πέσανα από τότε. Ή δυστυχισμένη μητέρα, βαρυσμένη από τά γεράματα, τις λύπες, τις άσσοψίες, μόλις μποούσε νά σέφνετα στα πόδια της.

Μιά μέρα τήν επισκέφθηκε μιá γειτόνισσα.

- Τάμαθες, καλή γερόντισσα ! τις είπτε. "Ο γαμπρός σου ό Παζιύ βρισκεται έδω, στο χωριό.

- "Ο Παζιύ ; !..

- Τόν κίτισαν, τόν έδικίσανε στη Μόσχα και τώρα τόν έφανε έδω, στή φυλακή τού άίστου, νά δουλέη στα μεταλλεία...

Ή δυστυχισμένη γριά έζλαγε.

- Τά έξομολογήθηκε όλα ! έξομολούθησε ή γειτόνισσα. "Εγώ-μια, είπτε ότι ή Ήνιούσκα μέ άπατοέσε... Ή ζήλεια μέ τύφλωσε. Ποτέ δέν είχα ιδεί, τόν άδελφό της και τόν πηρα για έρωμένο της». Μίλησε μέ τόν Παζιύ, καλέ μάννα. Κλαίει. Ζητάει νά τότε συζωήσης !

- "Ο Θεός τώρα άς τότε συζωήση !..

Αυτά ήτανε τά τελευταία λόγια της. Τό πρωί τήνε βρήκανε πεθανήνη.

"Ο Γάλλος περιηγητής που περιγράφει τήν οικογενειακή αυτή τραγωδία τής στέππας, τελειώνει μέ τόν άκόλουθο έπιλογο :

«Πηό τρών άντων, όταν έταξείδευσα στα μέρη έξείνα, αναγκάστηκα νά σταμιάξω στήν Ήλεσάγια, για νά ξεζωοραστώιν τ' άλογά μου. Μιά μισογερμισμένη καλύτερα έπαρβήξε τήν προσοχή μου. Μου έκανε εντόποισι τό έρείπιο αυτό, τό αελασμένο μέ άγχαλόχρητα, μέσα στο γοαριζό παραλίμνιο χωριό. Ρώτησα μιá μίθη τι είνε, κι' ένας γέρος Κοζάκος, που μ' έπαρλοζένησε, μου διηγήθηκε τήν παραπάνω ιστορία. Είνε ή «Καταραμένη Καλήρα» που είπτε, που μένει από τότε άκατοζιχη. Κάθε βράδι, όταν πλησιάζη ή νύχτα, άκούγονται μέσα στα γαλάματα, άλλόκοι θόρυθοι : βήματα βιαστικά... βλαστήμιες άκατάληπτες... τριξίματα σπαθίων... πέσιμο κορμιών κατά γής, φωνές κλαυθάρων, πνιγμένες στο σκοτάδι. Και έπειτα σιωπή.»

